

Monitoringa ziņojums par Igaunijas-Latvijas pārrobežu sadarbības programmas 2014.-2020.gadam īstenošanas ietekmi uz vidi

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija atbilstoši Ministru kabineta 2004.gada 23.marta noteikumu Nr.157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” (turpmāk – MK noteikumi) 23.pieci prim panta sestajai daļai iesniedz monitoringa ziņojumu par Igaunijas-Latvijas pārrobežu sadarbības programmas īstenošanas tiešu vai netiešu ietekmi uz vidi.

Informācija par programmu

Programmas teritorija: Programmas atbalstāmā teritorija aptver šādus NUTS III reģionus: Latvijā: Kurzeme, Pierīga, Rīga, Vidzeme; un Igaunijā: Lõuna-Eesti (Dienvidigaunija), Lääne-Eesti (Rietumigaunija).

Programmas projektus, kopā sadarbojoties, ievieš Latvijas un Igaunijas partneri.

Programmā ir noteiktas četras prioritātes:

- 1) Aktīva un pievilcīga uzņēmējdarbības vide;
- 2) Tīra un augstvērtīga dzīves vide;
- 3) Labāks ostu tīkls;
- 4) Integrēts darba tirgus.

Programma tiek finansēta no Eiropas Reģionālās attīstības fonda (turpmāk – ERAF) līdzekļiem. Programmas kopējais ERAF finansējums ir 38 MEUR.

Programmā ir apstiprināti 52 projekti un kopējais tiem piešķirtais programmas ERAF finansējums ir 35 MEUR. Latvijas partneriem piešķirtais ERAF finansējumu ir **18,4 MEUR:**

- 1.prioritātē “Aktīva un pievilcīga uzņēmējdarbības vide” atbalstīti 29 projekti, Latvijas partneriem piešķirtais ERAF ir 4,3 MEUR;
- 2.prioritātē “Tīra un augstvērtīga dzīves vide” – 19 projekti, Latvijas partneriem piešķirtais ERAF ir 7,4 MEUR;
- 3.prioritātē “Labāks ostu tīkls” – 2 projekti, Latvijas partneriem piešķirtais ERAF ir 6,3 MEUR;
- 4.prioritātē “Integrēts darba tirgus” – 2 projekti, Latvijas partneriem piešķirtais ERAF ir 0,4 MEUR.

Programmā atbalstīti tikai tādi projekti, kuriem ir pozitīva tieša vai netieša ietekme uz vidi un ilgtspējīgu attīstību.

Par apstiprinātajiem projektiem vairāk var uzzināt programmas tīmekļa vietnē <https://estlat.eu> un www.interreg.lv.

Informācija par programmas ietekmes ziņojumu un secinājumiem

Atbilstoši 2013.gada 17.decembra Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr.1303/2013 54. un 125.pantā minētajam, Vadošā iestāde ir atbildīga par darbības programmas izstrādi, pārvaldību, kā arī programmas novērtēšanas nodrošināšanu, tostarp tās efektivitātes un ietekmes novērtēšanu. Igaunijas-Latvijas programmas 2014.-2020.gadam Vadošā iestāde, kas atrodas Igaunijā, 2020.gadā veica iepirkuma procedūru programmas ietekmes novērtēšanai. Programmas ietekmes novērtēšanas gala ziņojums programmas Uzraudzības komitejā tika apstiprināts 2020.gada septembrī.

Programmas ietekmes novērtējuma ziņojumā secināts:

- 1.prioritātē “Aktīva un pievilcīga uzņēmējdarbības vide” atlasītie projekti atbalsta projektus, kas tuvina Igaunijas un Latvijas uzņēmējus, uzņēmējdarbības speciālistus, konsultantus, profesionālās organizācijas un cilvēkus, kuriem ir interese par uzņēmējdarbību, sniedzot konsultācijas par uzņēmējdarbības veikšanu, nodrošinot biznesa koučingu. Programmas finansējums tika piešķirts apmācību un pieredzes apmaiņas projektiem, kas ir vērsti uz sadarbības attīstīšanu tādās jomās, kā pārtikas rūpniecība, kokapstrāde, kosmosa tehnoloģiju izstrāde, tūrisms, amatniecība un sociālā uzņēmējdarbība, kopīgi sastrādājoties pašvaldībām, uzņēmējdarbības atbalsta organizācijām un nevalstiskajām organizācijām. Kā arī šīs programmas prioritātes projekti atbalsta abu valstu uzņēmējus kopīgu produktu un pakalpojumu izstrādē. Uzņēmēji veido kopīgus produktus un ievieš mārketinga pasākumus medicīnas, IT, pārtikas rūpniecības, ģeodatu risinājumu, izglītības un radiācijas mērīšanas tehnoloģiju nozarēs. Projektu īstenošanas rezultātā nav konstatēta negatīva tieša vai netieša ietekme uz vidi.

- 2.prioritātē “Tīra un augstvērtīga dzīves vide” atbalstītie projekti ir vērsti uz dabas, kultūras un citu vēsturisko vietu apmeklētāju izpratnes veidošanu un pieredzes uzlabošanu, attīstot jaunas tūrisma vietas un izstrādājot ilgtspējīgus tūrisma produktus, t.sk. dabas tūrisma. Tika izveidoti jauni pārrobežu tūrisma maršruti – pārgājieni gar Baltijas jūras piekrasti, Livonijas kulinārijas ceļš, “Zaļais dzelzceļš”, “Industriālais mantojums”, kā arī tika attīstīts kopīgs UNESCO tūrisma piedāvājums. Turklāt atbalstīti projekti, kas ir saistīti ar zināšanu padziļināšanu par efektīvu resursu izmantošanu, atkritumu šķirošanu un otreizēju izmantošanu, palielina sabiedrības izpratni par videi draudzīgu dzīvesveidu un enerģijas resursu gudru izmantošanu Latvijā un Igaunijā, organizējot pārrobežu mēroga reklāmas kampaņas. Tāpat ir atbalstīti projekti, kas nodrošina efektīvāku kopējo ūdens resursu pārvaldību, attīstot sadarbību pazemes ūdens resursu novērtēšanas, aizsardzības un apsaimniekošanas jomā vai sniedzot nozīmīgu ieguldījumu iekšzemes un jūras ūdeņu eitrofikācijas mazināšanā. Papildus tam šajā prioritātē tiek veiktas investīcijas Valkas un Valgas kopīgā pilsētas centra izveidē, radot pilsētas iedzīvotājiem un viesiem patīkamu un unikālu publisko ārtelpu, labiekārtojot teritoriju. Projektu īstenošanas rezultātā nav konstatēta negatīva tieša vai netieša ietekme uz vidi.

- 3.prioritātē “Labāks ostu tīkls” atbalstīti projekti, kas vērsti uz mazo ostu tīkla izveidi Baltijas jūras Austrumu piekrastē un Rīgas jūras līcī Latvijā un Igaunijā un pakalpojumu uzlabošanu un mazo ostu drošību. Projektu rezultātā tika labiekārtotas esošo mazu ostu teritorijas, veikta krastu līnijas stiprināšana, piestātņu rekonstrukcija, iegādātas atkritumu un notekūdeņu savākšanas iekārtas. Projektu īstenošanas rezultātā nav konstatēta negatīva tieša vai netieša ietekme uz vidi.

- 4.prioritātē “Integrēts darba tirgus” atbalstīti projekti, kas ir vērsti uz nodarbinātības iespēju paplašināšanu, vakanču aizpildīšanas paātrināšanu un informācijas pieejamības uzlabošanu darba meklētājiem un darba devējiem robežas pretējā pusē. Projektos ir ieviesti pasākumi darba devējiem, darbiniekiem un darba meklētājiem Valkā un Valgā un atbalstīta praktikantu vai darba vidē balstītu mācību dalībnieku pārrobežu mobilitāte. Projektu īstenošanas rezultātā nav konstatēta negatīva tieša vai netieša ietekme uz vidi.

Ar plašākiem secinājumiem var iepazīties programmas ietekmes izvērtēšanas gala ziņojumā (angļu valodā).